

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Таня Бурдева
на дисертационен труд на тема

„Интерактивни методи в обучението по музика за развитие на
художествено-творческите способности на учениците от V-VI клас на
общообразователното училище.”

Докторант - Мария Иванова Стоименова

научен ръководител - доц. д-р Цветанка Коловска

Представеният от Мария Иванова Стоименова комплект материали
включва следните документи:

- Заповеди на Ректора на АМТИИ за зачисляване в докторантура и
отчисляване
- Удостоверение от АМТИИ за положени изпити от индивидуален учебен
план на докторанта
- Дисертационен труд
- Автореферат
- Списък на научните публикации по темата на дисертацията
- Справка за приносите

Дисертационният труд на Мария Стоименова е актуален, защото
конкретизира мястото и значението на интерактивните методи за
повишаване на познавателните интереси, мотивацията и учебните
постижения в обучението по музика в СУ.

В увода е изложена мотивацията на автора за насочване към избраната
изследователска тема, произтичаща от необходимостта да се оптимизират
условията за активно обучение, да се предоставят възможности на ученика
да изказва мнения, да дава предложения, да търси и намира решения.
Интерактивните методи са насочени към изграждане на комуникативни
умения, необходими за развитието и професионалната реализация на
личността. Затова докторантката си е поставила за цел именно
практическото приложение на някои интерактивни методи в обучението по
музика. Изследвала е влиянието на последните върху развитието на
художествено-творческите способности и начина им на проявление в
уроците по музика и в извънкласните дейности. Необходимостта от
постигане на по-добри резултати в учебната дейност, както и нарастващите
изисквания на учениците за осъвременяване на учебния процес също са
причина за интегриране на интерактивните методи.

Въз основа на поставената цел са конкретизирани изследователските
задачи:

- Проучване на отношението на ученици и преподаватели към използването на интерактивни методи в обучението
- Мотивиране на учениците за художествено-творческа дейност
- Събиране и анализиране на данни за проявите на художествено-творческа дейност на учениците в извънучилищна среда и др.

Експерименталната част има своето теоретично основание в първите две глави, където се разглеждат съответно същността на интерактивните методи и на художествено-творческите способности. Докторантката е прочела литературни източници, свързани със съвременните методи и ги е анализирала. В първа глава е разгледала видовете интерактивни методи и някои техни класификации. За целите на труда тя е приела тази на И. Иванов, който разделя интерактивните методи на 3 групи: ситуационни, дискуссионни и емпирични. Понятието интеракция е разгледано от социологична и социално-психологична гледни точки.

Втора глава е посветена на способностите и в частност на художествено-творческите способности, като се изяснява тяхната същност и специфичните им проявления в обучението по музика. Въз основа на достатъчен брой литературни източници е направен преглед на общи и специални способности; разгледана е връзката между музикални способности, музикални дейности и естетически вкус. На основата на направения анализ, докторантката е извела част от критериите за установяване на развитието на художествено-творческите способности. Първите две теоретични глави разкриват уменията на Мария Стоименова за аналитично и критично мислене, както и умения за обобщаване и извеждане на онова, което е значимо и важно за конкретиката на изследването.

На тази основа вече е разработен експериментален модел за ефективно използване на иновационни техники в урока по музика, който включва учебно съдържание, представено в дванадесет урока. Чрез тях се реализира целта на изследователската дейност, а именно - да се приложат в непосредствената музикално-педагогическа практика някои интерактивни методи на обучение, чрез които да се развият художествено-творческите способности на учениците. Трета глава представя организацията и методиката на изследването. Дидактическият експеримент е реализиран в три етапа: констатиращ, формиращ и контролен. Много добро впечатление оставя подробното описание на експерименталните уроци. Отбелязани са както всички важни етапи от работата, така и малки подробности, свързани с непосредствените наблюдения и впечатления на докторантката.

Педагогическият експеримент, като практическа реализация на интерактивните методи включва конкретно:

- Мозъчна атака
- Дискусия

- Лавина (снежна топка)
- Отборна игра
- Онагледяване
- Метод на проекта
- Ролеви игри

Подробното описание на уроците свидетелства за детайлно обмислени конкретни стъпки в реализацията на замисъла на изследването. Към всеки интерактивен метод са посочени примери за практическото му приложение в часа по музика. Експериментът е представен така, че той да може да бъде повторен и разкрива уменията на Мария Стоименова за задълбочена преподавателска дейност, за научни търсения и намиране на най-точни решения в процеса на изследователската работа.

Ефективността на иновативните методи в обучението по музика се доказва от резултатите, които е постигнала Мария Стоименова:

- подобряване на певческите умения, на метроритмичния усет и на артистичните способности
- активизиране на творческите изяви
- положително влияние върху интереса и мотивацията на учениците за участие в музикални дейности, в т. ч. и извънкласни
- развиване и усъвършенстване на уменията за търсене и намиране на информация, за най-добро решение на даден проблем, за общуване, за работа в екип, за толерантно отношение към другите.

Изложението оставя доброто впечатление за една добросъвестно свършена работа и коректно излагане на резултатите от изследването. Доказателство за това са таблиците, диаграмите и приложенията, в които са представени снимки от работните листове на учениците, което допълва представата за практическото приложение на интерактивните методи. Положително впечатление оставя и работата на Мария Стоименова с деца със СОП.

Постигнатите положителни резултати потвърждават хипотезата на изследването, а направените изводи следват логично от проведената експериментална дейност и са нейно адекватно отражение. Така изложените приноси и резултатите от изследването дават основание за тяхното приложение в музикално-педагогическата практика.

Проведената изследователска работа убеждава, че предложената експериментална технология за използване на интерактивни методи в урока по музика има иновационен характер и че приносите имат стойностно значение.

Мария Стоименова представя списък от три статии по темата на дисертационния труд. Те свидетелстват за интереса на докторантката към

проблема за прилагането на интерактивните методи в обучението по музика и за практико-приложната стойност на използваната методика.

Текстът на дисертационния труд убеждава недвусмислено за личното участие на докторантката в експерименталната дейност, и че получените резултати и приноси са нейна лична заслуга.

Авторефератът дава ясна представа за извършената работа, като представя най-същественото от съдържанието на отделните глави и отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

Дисертационният труд съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Мария Иванова Стоименова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Методика на обучението по музика”, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Мария Иванова Стоименова в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по..., научна специалност „Методика на обучението по музика”.

Рецензент:

17. 02. 2018 г.

Доц. д-р Таня Бурдева